

Leesdienst voor 9 januari 2022, zondag Epifanie

Werken van barmhartigheid: de naakten kleden

Groet

Op u vertrouw ik, Heer der heren
Gij die mijn sterkte zijt.
Om uw gerechtigheid
Wil nimmer mij de rug toe keren.
Betoon mij uw nabijheid
En stel mij in de vrijheid.

Lied 608, De steppe zal bloeien, coupletten 1 en 2 -

<http://www.youtube.com/watch?v=RrlaSwKQrJc>

De steppe zal bloeien
de steppe zal lachen en juichen.
De rotsen die staan
vanaf de dagen der schepping
staan vol water, maar dicht
de rotsen gaan open.
Het water zal stromen,
het water zal tintelen, stralen,
dorstigen komen en drinken.
De steppe zal drinken,
de steppe zal bloeien,
de steppe zal lachen en juichen.

De ballingen keren
zij keren met blinkende schoven.
Die gingen in rouw
tot aan de einden der aarde
één voor één, en voorgoed,
die keren in stoeten.
Als beken vol water
Als beken vol toesnellend water
schiend omlaag van de bergen.
Met lachen en juichen –
die zaaiden in tranen
die keren met lachen en juichen.

Lezingen

Jesaja 61:10-11

Ik vind grote vreugde in de HEER,
mijn hele wezen jubelt om mijn God.
Hij deed mij het kleed van de redding aan,
hulde mij in de mantel van de gerechtigheid,
zoals een bruidegom een kroon opzet,
zoals een bruid zich tooit met haar sieraden.
Want zoals de aarde haar gewassen voortbrengt,
zoals een tuin het gezaaide laat ontkiemen,
zo laat God, de HEER, gerechtigheid ontkiemen
en glorie voor het oog van alle volken.

Kolossenzen 3:5-17

Laat dus wat aards in u is afsterven: ontucht, zedeloosheid, hartstocht, lage begeerten en ook hebzucht – hebzucht is afgoderij –, want om deze dingen treft Gods toorn degenen die Hem ongehoorzaam zijn. Vroeger hebt u ook die weg gevolgd en zo geleefd, maar nu moet u alles wat slecht is opgeven: woede en drift, laster en vuile taal. Bedrieg elkaar niet langer, nu u de oude mens en zijn leefwijze afgelegd hebt en de nieuwe mens hebt aangetrokken, die steeds vernieuwd wordt naar het beeld van zijn schepper en zo tot inzicht komt. Dan is er geen sprake meer van Grieken of Joden, besnedenen of onbesnedenen, barbaren, Skythen, slaven of vrijen, maar dan is Christus alles in allen.
Omdat God u heeft uitgekozen, omdat u zijn heiligen bent en Hij u liefheeft, moet u zich kleden in innig medeleven, in goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld. Verdraag elkaar en vergeef elkaar als iemand een ander iets te verwijten heeft; zoals de Heer u vergeven heeft, moet u elkaar vergeven.
En bovenal, kleed u in de liefde, dat is de band die u tot een volmaakte eenheid maakt. Laat de vrede van Christus heersen in uw hart, want daartoe bent u geroepen als de leden van één lichaam. Wees ook dankbaar. Laat Christus' woorden in al hun rijkdom in u wonen; onderricht en vermaan elkaar in alle wijsheid, zing voor God met heel uw hart psalmen, hymnen en liederen die de Geest u vol genade ingeeft.

Lied 647, Voor mensen die naamloos, coupletten 1, 3 en 4 -

<https://www.youtube.com/watch?v=-7K0EDGtruk>

Voor mensen die naamloos,
kwetsbaar en weerloos
door het leven gaan,
ontwaakt hier nieuw leven,
wordt kracht gegeven:
wij krijgen een naam.

Voor mensen die vragend,
wachtend en wakend
door het leven gaan,
weerklinken hier woorden,
God wil ons horen:
wij worden verstaan.

Voor mensen die hopen,
wankel gelovend
door het leven gaan,
herstelt God uit duister
Adam in luister:
wij dragen zijn naam.

Overdenking

Vandaag staan we stil bij het laatste werk van barmhartigheid, de naakten kleden. Sinds de zondeval van Eva en Adam is het niet meer gebruikelijk om naakt te zijn. Naakt-zijn is een uitdrukking geworden van schaamte, kwetsbaarheid, hulpeloosheid en onwaardigheid. Dat God de mens kleding aantrekt, nadat zij uit het paradijs verdreven is, maakt allereerst duidelijk dat die kleding vooral bedoeld is om te bedekken. Daarnaast biedt kleding noodzakelijke bescherming tegen ijzige kou en zinderende hitte, stromende regen en schurende wind. In het oude Oosten heeft een mantel de status van een bestaansminimum. Een minimale vereiste voor menselijke waardigheid. Zo wordt een mantel gebruikt om onder te slapen.

In Exodus staat dat wanneer je iemands mantel als onderpand neemt, je die voor zonsopgang aan hem moet teruggeven, anders hij heeft niets anders om zich mee toe te dekken. Waarmee moet hij zijn lichaam beschermen als hij gaat slapen?

Wat doet de barmhartige vader wanneer de 'verloren' zoon thuiskomt, hij komt niet met verwijten. Integendeel, hij organiseert een feest en laat het mooiste kledingstuk halen en het zijn zoon aantrekken.

De kerken hebben het kleden van de naakten al vroeg opgevat als een van hun taken. Eeuwenlang zijn er mensen geweest die onder de armoedegrens hebben moeten leven: dakloze bedelaars, zwervers op het platteland, slachtoffers van rooftochten en plunderingen, vluchtelingen voor oorlogen en besmettelijke ziekten. Zelfs welgestelde burgers en weldoerders konden zo maar opeens door een onvoorzien noodlot worden getroffen. Zij konden terecht bij kerken en kloosters, waar afgedankte kleren werden weggegeven.

Wie vandaag gehoor wil geven aan Jezus' oproep om de naakten te kleden zou kunnen beginnen met het kritisch doorlopen van zijn of haar klerenkast. Welk kledingstuk zou een tweede leven kunnen beginnen via een kledingbank of het Leger des Heils? Als wij een naakt mens beschouwen als iemand die buiten de maatschappij staat, dan is hem of haar aankleden de eerste stap om iemand weer in de gemeenschap terug te laten keren, om iemand weer waardigheid te geven.

Doopsgezind Rotterdam

Paulus voegt in zijn brief aan de Kolossenzen nog een nieuwe betekenis toe aan het kleden van de mens. Hij wijst erop dat gelovigen, dus ook jullie Kolossenzen, met de doop de oude mens en zijn leefwijze afgelegd hebben en de nieuwe mens aangetrokken. De gemeente is een verzameling van nieuwe mensen, die elkaar de verhalen van geloof en liefde vertellen. Mensen die bemoedigd worden en zich niet willen afzonderen van de wereld, maar er deel van uit willen maken.

Dit beeld van de oude mens afleggen en als nieuwe mens verder leven was heel belangrijk voor Menno Simons, deze wedergeboorte is volgens hem het werk van God. Menno Simons benadrukte in zijn boeken dat "gehoorzaamheid aan Christus, een voortdurend besef van zonden en het bijbehorende berouw, het volledige vertrouwen op God en niet op de vleselijke wapenen van strijd en geweld, een broederlijke liefde voor de gemeente, en liefde tot de vijand zoals door Christus voorgeleefd de noodzakelijke kenmerken van de wedergeboorte zijn". Anders wordt het een loze bewering. Wat Menno niet kon voorzien was dat het bij sommige Doperse groepen zelf leidde tot een gemeente 'zonder vlek of rimpel', wat in de praktijk betekende dat ieder die ook maar op een of andere manier niet leefde als wedergeboren mens uit de gemeente verbannen werd.

Essentieel voor de volgelingen van Menno Simons was dat wedergeboorte, de nieuwe mens die men aantrekt nadat je tot geloof gekomen bent en gedoopt bent, het werk van God is. Je kan niet zelf een verandering van positie claimen terwijl het leven gewoon doorgaat. Zonder afstand te nemen van het oude leven, wordt het nieuwe leven verstikt. God wil dat de mensen het karakter van Christus weerspiegelen, dat mensen zich kleden met liefde en barmhartigheid.

Paulus schrijft in zijn brief aan de gemeente in Kolosse dat we ons moeten kleden in liefde en daarmee vat hij de werken van barmhartigheid prachtig samen. Als we elkaar kunnen zien als kinderen van God, allen geschapen naar zijn beeld, dan is er geen onderscheid meer tussen klein en groot, tussen arm en rijk, tussen man en vrouw, tussen volkeren en rassen. Als we elkaar tegemoet kunnen treden met liefde, kunnen we naast elkaar staan, zij aan zij, en niet tegenover elkaar. Heb jij honger of dorst, hier schuif aan, aan mijn tafel. Heb jij het koud en geen dak boven je hoofd, hier is iets warmes. Ben jij ziek of zit je gevangen, ik ben naast je. Zoals God heeft gezegd: ik ben die er zal zijn, zo kunnen wij ook tegen elkaar zeggen, ik ben er als je iets nodig hebt. Als we zo voor elkaar zorgen, jij voor mij en ik voor jou, doen we misschien wel wat Jezus ook zou doen en dan is het koninkrijk van God een stukje dichterbij gekomen.

Om op die manier volgeling van Jezus te zijn, niet omdat we beter willen zijn dan anderen, maar omdat wij geloven dat alle mensen geschapen zijn naar Gods beeld, is een goed uitgangspunt. Ook al spreken wij niet meer zo makkelijk van een wedergeboorte, van de oude mens afleggen en de nieuwe mens aantrekken. Je zou het ook zo kunnen zeggen, dat wij als mensen allemaal een jas dragen, die we steeds makkelijker kunnen uittrekken. Als het ons lukt om zo nu en dan ons oude en vertrouwde pakkie-an, onze oude mens-jas, te verruilen voor de nieuwe naar het voorbeeld van Jezus, dan zijn wij op de goede weg. Laten wij het gewoon proberen, om ons te kleden met barmhartigheid en bewogenheid! Elke dag opnieuw.

Amen

Gebed

We bidden met woorden van de dichter Karel Eykman.

*Als ergens iemand voor elkaar weet te krijgen
dat wie sterft van de honger
eten kan krijgen
en dat wie klem zit
toch vrijkomt,
dat wie er uit ligt
er toch bijgehaald wordt
en dat wie gebukt gaat
toch zijn rug kan rechte,
dat wie alleen is
toch opgevangen wordt
en een kind op straat
wordt beschermd.
Dan kan God niet ver weg zijn.
Amen*

Lied 422, Laat de woorden die we hoorden –

<https://www.youtube.com/watch?v=zpPUzjqAaZE>

Laat de woorden
die we hoorden
klinken in het hart.
Laat ze vruchten dragen
alle, alle dagen
door uw stille kracht.

Laat ons weten,
nooit vergeten
hoe U tot ons spreekt:
sterker dan de machten
zijn de zwakke krachten,
vuur dat U ontsteekt.

Laat ons hopen,
biddend hopen,
dat de liefde wint.
Wil geloof ons geven
dat door zo te leven
hier Gods rijk begint

Doopsgezind Rotterdam

Zegenbede voor elkaar:

*God zend ons nu dan op weg
als mensen die geloven,
die banden kunnen smeden,
die grenzen overschrijden,
die mildheid kunnen brengen,
die troosten en nabij zijn,
die vreugde kunnen geven,
die broeder en zuster durven zijn.
Zend ons dan nu op weg
als mensen die vertrouwen,
de toekomst tegemoet.
Amen*

<https://www.youtube.com/watch?v=uoLleLFnZv0>